

ЁШ ОИЛАЛАРДА АЖРАЛИШ ВА УЛАРНИНГ ГЕОГРАФИК

ТАҲЛИЛИ

Yuldasheva Dilshoda Hoshimovna

QDPI o'qituvchisi Muqimiy nomidagi Qo'qon Davlat pedagogika instituti

Geografiya va iqtisodiy bilim asoslari kafedrasida o'qituvchisi

bk.ru :yuldasheva dilshoda @ bk.ru. +998 97 555 5810

Аннотация

Ушбу мақолада ёш оилаларда ажралиш ва уларнинг географик таҳлили борасида, аввало Республикаимизнинг Фарғона вилоятининг шаҳарлар кесимида ажралиш ва унинг кўрсаткичлари тўғрисида фикр ва мулоҳазалар келтирилган.

Таянч сўзлар: Оила, тўла оила, тугалмас оила, никоҳ, ажралиш, демографик таркиб, урбанизация, қишлоқ, шаҳар

Аннотация:

В данной статье, касающейся разводов в молодых семьях и их географического анализа, в первую очередь представлены мнения и комментарии о разводах и их показателях в городской части Ферганской области нашей Республики.

Ключевые слова: Семья, полная семья, неполная семья, брак, развод, демографический состав, урбанизация, село, город.

Annotation:

In this article, concerning divorces in young families and their geographical analysis, first of all, opinions and comments on divorces and their rates in the urban part of the Fergana region of our Republic are presented.

Keywords: Family, complete family, incomplete family, marriage, divorce, demographic, composition, urbanization, village, city.

Мамлакатимизда кўп йиллар давомида оилаларни давлат томонидан қўллаб-қуватлаш, уларни ҳар томонлама жамиятнинг асосий бўғини сифатида барқарорлигини таъминлаш жамиятимизнинг устивор йўналишларидан бири саналган. Бинобарин, халқ муайян оилаларда

ташқил топар экан, унинг барқарорлигини, оилаларнинг тинч-тотувлиги мамлакатнинг ривож ва истиқболини белгиловчи асосий омил ҳисобланади. Ҳозирда Ўзбекистонда оилалар барқарорлигини таъминлаш, оилаларда ажралишлар сонини камайтириш, оилани сақлаб қолиш имконини берадигон кўплаб ташкилий-ҳуқуқий, ижтимоий-сиёсий чоралар белгиланган.

Президент Ш.Мирзиёев таъкидлаганидек, “Биз учун муқаддас бўлган оила асосларини янада мустаҳкамлаш, хонадонларда тинчлик-хотиржамлик, аҳиллик ва ўзаро ҳурмат муҳитини яратиш, маънавий-маърифий ишларни аниқ мазмун билан тўлдиришдан иборат бўлмоғи зарур. Аёллар ўртасида жиноятчилик, оилаларда ажралишлар кўпайгани, ёшларнинг турли диний-экстремистик оқимлар ва террористик ташкилотлар таъсирига тушиши каби халқимизга хос бўлмаган аччиқ ва нохуш масалалар билан боғлиқ”.

Оила таркибига ҳамда ривожланишига таъсир этувчи омилларидан бири-никоҳнинг бекор этилиши яъни ажралишдир. Маълумки оилада эр-хотиннинг ажралиш никоҳнинг бекор этилиши биринчи навбатда оиланинг демографик таркибига таъсир кўрсатади.([1]) Оила тўла оиладан, тугалмас оилага айланади. Оилада фарзандлар туғилиши маълум даражада камаяди. Бу эса, ўз навбатида оиланинг давом этирувчи авлод яратилишига, оиланинг демографик ривожланишига яъни аҳоли такрор барпо бўлишига таъсир этади

Ажралиш жараёнинг ўзига хос хусусиятлари мавжуд бўлиб, бу хусусиятларидан бири унинг қишлоқ ва шаҳар аҳолисида кескин фарқ қилишидир. Кўпгина статистик маълумотларда ёш оилалар ўртасида ажралишлар сонининг ўсиб бориш динамикасини кўрсатади ва бу ҳолат айниқса, йирик шаҳарларда юқори эканлиги ҳеч биримизга сир эмас. ([2]) Шаҳар аҳолисида оилаларнинг бузилиш ҳолатлари қишлоқ аҳолисига қараганда 4-5 баробар юқори бўлиб бундай фарқ республиканинг барча вилоятларида кузатилади. Биз буни Фарғона вилоятида мисолида кўриб чиқамиз.

Никоҳдан ажралишлар сони

(йилларда; бирликда) 1-жадвал.

(2019-2020 йй.)

№	Ҳудудлар	2019	2020	2021
	Фарғона вилояти	3192	2842	4285
1	Фарғона шаҳри	459	394	618
2	Қўқон шаҳри	352	331	447
3	Қувасой шаҳри	104	80	119
4	Марғилон шаҳри	203	156	317

Манба: Farg`ona statistika maълумотлари.

Юқорида жадвал маълумотлари Фарғона вилоятининг шаҳарларида ажралиш кўрсаткичларини йилдан йилга бир-биридан фарқ қилади. Охирги уч йилликда энг кўп ажралиш кўрсаткичи 2021 йилда Фарғона шаҳрига тўғри келган бўлса, энг пастки, 2020 йил Қувасой шаҳрига тўғри келган

Шаҳар аҳолисида ажралиш кўрсаткичини оширадигон омиллардан бири, бу урбанизация ва меҳнатга лайоқатли аҳолининг ҳаракатчанлигининг ошиши ва аҳоли таркибида бошқа миллатларнинг юқорилиги ҳам ўз таъсирини кўрсатади.

Адабиётлар рўйхати:

1. Бўриева М.Р. Демография асослари. Тошкент 2000.
- 2 . Ҳолматова М, Муродова Н, Ёшлар оилавий ҳаёт бусағасида .Тошкент 2000.